

BEZBEDNOST I POVERENJE

FILOZOFSKI FAKULTET PROTIV
SEKSUALNOG UZNEMIRAVANJA

DA LI ZNAŠ ?

- da je oko **17%** studenata bilo izloženo seksualnom uznemiravanju *tokom studija*?
- iako su žrtve **češće žene** (19%), da među onima koji su bili izloženi seksualnom uznemiravanju tokom studija ima i **muškaraca** (10%)?
- da je **28%** studenata navelo da je neko koga poznaju bio žrtva seksualnog uznemiravanja?
- najučestaliji oblik seksualnog uznemiravanja je **verbalno**, dok se u značajno manjoj meri javlja i **neverbalno** uznemiravanje, neprimereni fizički kontakt, uznemiravanje putem savremenih tehnologija, seksualno ucenjivanje i dr.?
- počinjenici seksualnog uznemiravanja su najčešće bili **drugi studenti** (49%), a potom **nastavno** (43%) i **nenastavno osoblje** (8%)?

Svi prikazani podaci preuzeti su iz studije "Seksualno nasilje na univerzitetima u Srbiji: Podizanje svesti i razvijanje inovativnih mehanizama za podršku žrtvama" koje je sprovedlo Viktimološko društvo Srbije tokom 2021. godine na uzorku od 1597 studenata i studentkinja sa 22 fakulteta u Srbiji.

ŠTA JE SEKSUALNO UZNEMIRAVANJE?

Seksualno uznemiravanje je svako verbalno, neverbalno ili fizičko ponašanje seksualne prirode koje ima za cilj, ili predstavlja, povredu dostojanstva drugog lica, a koje izaziva strah ili stvara neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.

Seksualno ucenjivanje je svako ponašanje lica koje u namjeri ishodovanja usluge seksualne prirode uceni drugo lice da će u slučaju odbijanja traženih usluga, protiv njega ili njemu bliskog lica, izneti ili preduzeti nešto što može štetiti časti i ugledu, ili da neće dobiti ili ostvariti pravo koje mu u redovnom toku stvari pripada.

Prema [Pravilniku o prevenciji i zaštiti od seksualnog uznemiravanja i ucenjivanja](#) FF UNS, i žrtva i počinilac mogu da budu student/studentkinja, nastavno i nenastavno osoblje fakulteta.

KAKO MOŽEŠ PREPOZNATI SEKSUALNO UZNEMIRAVANJE?

Kako možeš prepoznati seksualno uznemiravanje?

U seksualno uznemiravanje mogu se svrstati ponašanja poput:

- Zviždanje, dobacivanje, upućivanje seksualnih komentara o telu, garderobi ili izgledu, obraćanje izrazima poput "devojčice", "lutko", "cico" ...
- Pričanje seksualnih šala ili priča, skretanje razgovora na seksualne teme, rodno/polno usmereno ismejavanje; postavljanje pitanja o seksualnom iskustvu, željama ili fantazijama.
- Odmeravanje, gledanje u telo, zurenje, slanje poljubaca, oblizivanje...
- Neželjeni telefonski pozivi, poruke, imejlovi i obraćanje putem društvenih mreža.
- Fotografisanje i snimanje bez dozvole, kao i pokazivanje i slanje seksualno sugestivnih fotografija ili videa.
- Pretnje ili objavljivanje fotografija i videa na društvenim mrežama ili u medijima, bez pristanka.
- Uporno pozivanje na sastanak, iako je jasno stavljeno do znanja da ne postoji interesovanje.
- Fizičko napastvovanje, grljenje, ljubljenje, tapkanje, dodirivanje, seksualno dodirivanje, unošenje u lice, priljubljivanje, pokazivanje genitalija.
- Ponuda usluge (konsultacije, mentorstvo, ocena, posao) za seksualnu "protivuslugu".

Ako sumnjaš ili prepoznaš seksualno uznemiravanje ili ucenjivanje...

što je pre moguće, obrati se fakultetskom Timu za podršku žrtvama seksualnog uznemiravanja i ucenjivanja. To možeš da učiniš na dva načina:

- putem fakultetske SOS platforme, slanjem mejla na sos@ff.uns.ac.rs
- preko pisarnice fakulteta, dostavljanjem pisanog obaveštenja
(sa naznakom "za Tim za podršku žrtvama seksualnog uznemiravanja").

Šta će se tada dogoditi?

1. Obavićeš razgovor sa jednim članom Tima, ili celim Timom (po tvom izboru). Taj razgovor je savetodavan i neformalan, tj. o njemu se ne vodi službena evidencija.
2. Tim za podršku žrtvama seksualnog uznemiravanja i ucenjivanja će ovaj razgovor držati u poverljivoj formi i **tvoje lične podatke niko neće saznati**.
3. Nakon toga, Tim će odlučiti o daljim koracima, koji mogu biti: 1) predlog Dekanu fakulteta da se nastava obavlja na drugačiji način, 2) odvojen razgovor sa osobom koja je vršila seksualno uznemiravanje ili ucenjivanje, sa ciljem da se takvo ponašanje smesta prekine, 3) uputiće ti savet na koji način da reaguješ ukoliko se uznemiravanje ponovi.
4. Ukoliko ti je potrebna psihološka pomoć ili podrška, tu smo.

ŠTA RADIŠ UKOLIKO SE PROBLEM NE REŠI?

Ukoliko prethodni korak nije rešio problem i uznemiravanje i ucenjivanje se nastave, tada u najkraćem mogućem roku podnesi **pisani zahtev Dekanu**, na osnovu kojeg će biti pokrenut postupak koji se vodi po hitnoj proceduri. Za razliku od savetodavnog razgovora, ovaj postupak je zvaničan i o njemu se vodi evidencija. Tokom samog postupka, obaviće se razgovori sa tobom, svedocima, kao i imenovanim počiniocem.

Zahtev bi trebalo da podneseš **najkasnije šest meseci od samog događaja**, odnosno, **najkasnije četiri meseca od događaja, ako je počinilac student**.

Važno je da znaš da ovakav pisani zahtev Dekanu više **nije anoniman** i da je potrebno da ostaviš svoje lične podatke, ime i prezime osobe za koju tvrdiš da je počinilac, kao i druge podatke o samom događaju (vreme, mesto, opis događaja), podatke o svedocima i svim drugim informacijama koje smatraš relevantnim za sam događaj.

Pisani zahtev možeš da podneseš i ako znaš da je neko drugi pretrpeo seksualno uznemiravanje i ucenjivanje. Naravno, moraš da imaš saglasnost te osobe.

Pisani zahtev Dekanu možeš da podneseš i ako prethodno nisi obavio/obavila savetodavni razgovor sa Timom za podršku žrtvama seksualnog uznemiravanja i ucenjivanja. U toku samog postupka možeš izabратi osobu od poverenja koja će ti pružati podršku. Ta osoba može biti sa tobom prilikom davanja svakog iskaza.

SVIMA NAM JE STALO DA SE SEKSUALNO UZNEMIRAVANJE ISKORENI. ZATO TI DAJEMO NEKOLIKO SAVETA ZA KRAJ.

- 1.** Ako sumnjaš na uznemiravanje, što bolje sačuvaj dokaze o celom događaju (nemoj brisati poruke, napravi snimak ekrana, sačuvaj fotografije i sl.). Dobro je ako imaš svedoke. Ipak vodi računa da je neovlašćeno snimanje drugih osoba krivično delo.
- 2.** Nemoj čekati. Čim posumnjaš na seksualno uznemiravanje, javi nam se odmah i bez odlaganja! Nemoj zaboraviti da je krajnji rok za prijavu uznemiravanja šest meseci od događaja, odnosno četiri meseca ako je počinilac drugi student.
- 3.** Nemoj lažno i zlonamerno prijavljivati osobe za seksualno uznemiravanje sa namernom da toj osobi narušiš ugled i reputaciju. Tako će i ta osoba i Fakultet pretrpeti štetu, a i ti možeš snositi negativne posledice zbog lažnog prijavljivanja.
- 4.** Ukoliko znaš da neko drugi pretrpeo seksualno uznemiravanje ili ucenjivanje, porazgovaraj sa njim/njom. Posavetuj i ohrabri žrtvu da nam se što pre javi.
- 5.** Za sva pitanja, savete i dileme, piši na sos@ff.uns.ac.rs.

Članovi Tima za podršku žrtvama seksualnog uznemiravanja i ucenjivanja:

prof. dr Boris Popov

doc. dr Bojana Bodroža

doc. dr Smiljana Milinkov

Vanja Fekić, pravnik

Dejan Mišković, student prodekan

Nemanja Cerovanović, predsednik studentskog parlamenta

sos@ff.uns.ac.rs

Štampanje brošure sufinansirao Pokrajinski sekretariat za visoko obrazovanje i naučnoistraživačku delatnost.